

Jak zachránit české restauratéry

Pomoc gastronomickému odvětví nevede přes dotace a další zadlužování státu, ale narovnání pokřiveného daňového a legislativního prostředí

Josef Jaroš

předseda představenstva Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR

Česká restaurační a pivní kultura je fenoménem nejen u nás, ale i v zahraničí. Pokud chceme, aby současné složité období přežila, je nutné zásadně změnit legislativu a narovnat historicky pokřivené prostředí. Neflexibilní trh práce je obecným problémem české ekonomiky a pro gastronomické odvětví to platí dvojnásobně. Flexibilnější pracovní úvazky nebo legalizace spropitného ho výrazně ztraktivní pro zaměstnance i ulehčí zaměstnavatelům. Možností, jak mu pomoci, je však mnohem více.

Ušetření nákladů

Cestovní ruch a na něho navázané gastronomické odvětví bylo první obětí covidových lockdownů, které začaly před třemi lety. Zatímco většina ekonomiky se z prvního otřesu vrátila na předcovidovou úroveň relativně rychle, turismus a gastronomické odvětví stále nedosahují úrovně roku 2019. Navíc gastronomii disproporčně zasáhla energetická a inflační krize v uplynulém roce a půl, protože mzdy, energie a potraviny tvoří drtivou většinu nákladů restaurací. Nepomohla mu však ani předchozí vláda, která zavedla takzvaný stravenkový paušál.

Ten měl zjednodušit podporu firemního stravování, ale jak vyplývá z dostupných dat, firmy ho dle předpokladu využívají spíše jako cestu, jak legálně zvýšit čistou mzdu zaměstnanců a zároveň využít výhodného nastavení paušálu z daňového hlediska. Zaměstnanci navíc tyto finanční prostředky nepoužívají na nákup obědů v restauracích a kantýnách, ale pro vlastní spotřebu. Kvůli tomu přišla česká gastronomie jen za rok 2021 přibližně o deset miliard korun na tržbách a český stát o pět miliard na dani z příjmu, přičemž v budoucnu může jít o číslo násobně vyšší.

Pokud by vláda využila aspoň část z nabízených možností, pomůže české gastronomii přežít a zůstat jedním z hlavních lákadel pro zahraniční turisty.

Pomoc českým restauracím nevede přes dotace a další zadlužování státu, ale narovnání historicky pokřiveného daňového a legislativního prostředí. Namátkou lze uvést DPH – pokud si vezmete jídlo do krabičky s sebou, platíte sníženou sazbu 15 procent, zatímco pokud ho sníte u stolu v restauraci, platíte nejnižší desetiprocentní sazbu. Jídlo je to přitom stejné. Sjednáním těchto sazeb na nižší úrovni poklesne administrativní zátěž pro restaurace a zároveň i inflační tlaky.

V neposlední řadě může gastronomii pomoci revize daňově uznatelných

nákladů firem a digitalizace. Občerstvení je pro firmy stejný náklad jako jiné náklady a právě firemní poptávka může částečně nahradit tu chybějící od fyzických osob. Postupující digitalizace pak může gastronomickému odvětví ušetřit náklady jak na přijímání hotovostních plateb, tak digitálních stravenkových karet.

Současná ekonomická situace dopadá na každého a nelze zajistit, aby se nějakému odvětví zcela vyhnula. Pokud by vláda využila aspoň část z nabízených možností, pomůže české gastronomii přežít a zůstat jedním z hlavních lákadel pro zahraniční turisty. ●